

פתרון בגרות בהיסטוריה

מספר שאלון	←-----	1281
תאריך בחינה	←-----	16/7/2020
שעת בחינה	←-----	10 :00
כותב/ת הפתרון	←-----	ישי בר-נר

פרק ראשון

1. א. (1) ההכרזה: "חי יהוה אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי" כלומר אליהו נשבע בה' שלא ירדו עוד משקעים כמו גשר וטל עד שהוא יאמר, ורק כאשר הוא יאמר הם יחזרו.
- נס 1: כאשר אליהו הסתתר בנחל כרית הוא קיבל לחם ובשר באופן ניסי מן העורבים: "העורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב"
- נס 2: "כִּד הַקֶּמַח לֹא כָלְתָה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר" - אצל האשה האלמנה הקמח בכד התחדש והשמן בקערה גם הוא התחדש, וכך היא ובנה ואליהו שהתארח אצלה לא סבלו מן הרעב.
- (2) הקשר בין הניסים להכרזה: מכיוון שאליהו עצר את הגשם, נהיה רעב בארץ והוא נאלץ לברוח ולהסתתר כיוון שהמלך אחאב רצה להכריח אותו להחזיר את הגשם. לכן הוא נאלץ להסתתר בנחל כרית ולאחר מכן בבית האלמנה, ונדרש לעזרה ניסית שתספק לו אוכל בתחילה על ידי העורבים ולאחר מכן על ידי נס כד הקמח וצפחת השמן. בנוסף ניתן לפרש כי הניסים הללו הם דרך עקיפה של ה' למתוח ביקורת על אליהו שנוהג בחוסר רחמים בכך שהכריז על הבצורת. נס העורבים מבטא ביקורת היות וידוע כי העורבים הם עופות אכזריים אבל אפילו הם מרחמים על אליהו ומביאים לו אוכל בניגוד לטבעם לכן ראוי שגם אליהו יוותר וירחם. נס האלמנה מדגיש כי הבצורת עליה הכריז אליהו פוגעת גם באנשים חלשים וחסרי ישע כמו האלמנה ובנה היתום לכן ראוי שגם אליהו ירחם.

קיודום
לך תצטיין

פסיכומטרי בגרות מבחן אמ"ר

פתרון בגרות בהיסטוריה

ב. (1) על פי פירוש המלבי"ם אליהו הוא שיזם את הבצורת ולא ה'. לכן המלבי"ם מסביר שה' מעביר מסר לאליהו שראוי לו לרחם ולא להיות אכזרי על העם להמיתם ברעב. מכאן שאליהו הוא היוזם האכזרי ולא ה'.

(2) המילים מפסוק 1 עליהן אפשר לבסס את פירוש המלבי"ם: "אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי" כלומר זה תלוי רק באליהו ולא בה'. רק כאשר אליהו יאמר שיחזור הגשם זה אכן יקרה.

ג. לדעתי הנס השני העמיד את אליהו במצב יותר קשה כי כאן הוא נאלץ לדרוש מאשה אלמנה, שהיא ובנה ממש מתים מרעב, להאכיל אותו לפני שיאכלו בעצמם ממעט הקמח והשמן שעוד נותרו לאם. אליהו אומר לאם: "לקחי נא לי פת לחם בידך". האם משיבה: "חי יהנה אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בפד ומעט שמן בצפחת והנני מקששת שנים עצים ובאתי ועשיתייהו לי ולבני ואכלנהו ומתנו". בכל זאת אליהו דורש ממנה: "עשי לי משם עגה קטנה בראשנה והוצאת לי ולבני ולבנה תעשי באחרנה". דרישה קשה זאת, המנוגדת לרוח התורה לפיה יש לחוס על אלמנה ויתום, העמידה את אליהו במצב יותר קשה מאשר נס העורבים שלא היו מעורבים בו בני אדם אחרים חוץ מאליהו.

ד. (1) שתי ראיות מדברי האלמנה לקושי שלה למלא את בקשת אליהו:

- "אם יש לי... כי אם מלא כף קמח בפד ומעט שמן בצפחת" כלומר יש לה רק ממש מעט קמח ושמן ובכל זאת אליהו, שזר לה, דורש ממנה לקבל מכמות אוכל מועטה זו.
- "ובאתי ועשיתייהו לי ולבני ואכלנהו ומתנו" כלומר גם ככה היא ובנה ממש מתים מרעב אז איך היא יכולה לתת מהאוכל שלה.

(2) אליהו הקשה עוד על האלמנה בכך שדרש ממנה לתת לו מן האוכל בראשונה עוד לפני שהיא ובנה יאכלו: "עשי לי משם עגה קטנה בראשנה והוצאת לי ולבני ולבנה תעשי באחרנה".

פתרון בגרות בהיסטוריה

2. א. (1) האירוע הוא חורבן בית ראשון וגלות בבל שקרה בשנת 586-
- (2) מלך יהודה צדקיהו מרד בבבל ולאחר שהיא הטילה מצור על ירושלים הוא לא נכנע. לאחר שחיילים הבבלים הצליחו לחדור לירושלים צדקיהו ברח עם אנשיו לערבות יריחו אך הוא נתפס: "וַיִּרְדְּפוּ חֵיל כַּשְׂדִּים אַחַר הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁגּוּ אֹתוֹ בְּעֶרְבוֹת יִרְחוֹ וְכָל חֵילוֹ נָפְצוּ מֵעָלָיו." ירחו וכל חילו נפצו מעליו.
- הכשדים (הבבלים) נהגו במלך יהודה באכזריות. הם שחטו את בניו לעיניו ואחר כך נקרו את עיניו. לאחר מכן אסרו אותו באזיקים כבדים והביאו אותו למאסר בבבל: "וְאֶת בְּנֵי צְדָקְיָהוּ שְׁחָטוּ לְעֵינָיו וְאֶת עֵינֵי צְדָקְיָהוּ עָוַר וַיֹּאסְרֵהוּ בַּנְּחֹשֶׁתִים וַיְבִיֵאֵהוּ בְּבֶל." וביארו בבל.
- ב. ההאשמה שבה הואשם צדקיהו היא שלמרות שבבל היא שמינתה אותו למלך ביהודה (לאחר גלות החרש והמסגר בה הוגלה המלך הקודם יהויכין) בכל זאת הוא יזם כנגדה עוד מרד. הוכחה מן הכתוב בפרק כ"ד: "וַיִּמְלֶךְ מֶלֶךְ בְּבֶל אֶת מִתְנֵיָה דָדוֹ תַּחְתָּיו וַיִּסֹּב אֶת שְׁמוֹ צְדָקְיָהוּ... וַיִּמְרֹד צְדָקְיָהוּ בְּמֶלֶךְ בְּבֶל." דדו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו... וימרד צדקיהו במלך בבל.
- ג. (1) במסורת היהודית נהוג לציין את רצח גדליה בצום הנקרא צום גדליה שחל כל שנה בתאריך ג' בתשרי. (מיד לאחר ראש השנה)
- (2) המסורת היהודית יחסה חשיבות רבה לרצח גדליה כי הוא זה שהביא את אחרוני היהודים שעוד נותרו בארץ לברוח לבבל וכך הושלם תהליך החורבן של ממלכת יהודה באופן מלא וטוטלי: "וַיִּקְמוּ כָּל הָעָם מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַחַיִּלִּים וַיָּבֵאוּ מִצָּרִים." בנוסף מדובר ברצח שביצע יהודי בשם ישמעל בן נתניה שהיה ממוצא מלכותי של בית דוד. זאת כפי שכתוב בפרק: "וַיִּשְׁמַעֲאֵל בֶּן נְתַנְיָה בֶן אֱלִישָׁמַע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה." היה זה רצח קנאי ומיותר ויש כאן אזהרה מפני שנאת חינום שגם גרמה לפי חז"ל לחורבן בית שני.
- ד. (1) האירוע הוא חנינה שנתנה ליהויכין מלך יהודה שהוגלה בגלות החרש והמסגר. 37 שנים לאחר מכן המלך הבבלי החדש אוויל מרודך מוציא אותו מכלאו ונותן לו מעמד של שר בחצרו.
- (2) לדעתי זהו אירוע אופטימי כי הוא מראה שיש תקווה לעם ישראל, אם מנהיג מתוכם שהיה מלך ביהודה מקבל מעמד של שר היושב על שולחנו של מלך בבל

פתרון בגרות בהיסטוריה

ומייצג בפניו את היהודים גולי בבל. מן הכתוב ניתן לראות את אהדתו של מלך בבל ליהויכין שעד כה היה אסיר: "נְשָׂא אֶוִיל מֶרְדֵּךְ מֶלֶךְ בְּבֶל בְּשָׁנַת מְלֹכֹךְ אֶת רֹאשׁ הַיּוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה מִבֵּית כְּלָא. וַיְדַבֵּר אֵתוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת כֶּסֶף אֶת כֶּסֶף הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אֵתוֹ בְּבָבֶל." כלומר שיהויכין הופך ליועץ הבכיר ביותר מעל שאר המלכים הזוטרים היושבים לפני מלך בבל. מכאן עולה התקווה לחדש בעתיד את העצמאות עם מנהיג שיהיה צאצא ליהויכין וכך אכן קרה כאשר זרובבל נכדו של יהויכין עמד בראש שבי ציון שני דורות לאחר מכן.

3. א. (1)

- **בתחום הדתי** ישנו מצב אידיאלי בו כל העמים עולים לירושלים זונחים את העבודה הזרה ומקבלים על עצמם את האמונה בה' אלוהי ישראל כאל היחיד לו הם עובדים: "וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהוָה הַר בֵּית יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְּבְעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ עִמָּם רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר יְהוָה אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנֹו מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה בְּאַרְחֵיתָיו."
- **בתחום המדיני** ישנו מצב אידיאלי כי מלך המשיח בירושלים ישפוט בין העמים ויגיע להסדרים מדיניים שכולם יקבלו: "וְשִׁפֵּט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹיָכִין לְעַמִּים רַבִּים"
- **בתחום המוסרי** ישנו מצב אידיאלי כי לא יהיו עוד מלחמות עם שפיכות דמים: "לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה"

ב. אני לא מסכים שהשיר Imagine נכתב בהשראת חזון אחרית הימים כי אמנם שניהם מבשרים על סיום המלחמות בעולם אבל נקודת המוצא שלהם בדיוק הפוכה. בתנ"ך חזון אחרית הימים מדגיש דווקא את קבלת הדת של עם ישראל על ידי כל עמי העולם: "וְהָלְכוּ עִמָּם רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר יְהוָה אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנֹו מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה בְּאַרְחֵיתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדַבֵּר יְהוָה מִירוּשָׁלַם." דווקא קבלת הדת היא שמביאה להתאחדות ולזניחת המלחמות. לעומת זאת אצל לנן השלום מושג על ידי ביטול כל הדתות. כפי שהוא כתב: וגם אין שום דת.

פתרון בגרות בהיסטוריה

ג. שתי דוגמאות לניגודים:

- בישעיהו א מתוארת ממלכת יהודה החרבה וירושלים שנותרה כעיר קטנה ובודדה, כמו סוכה קטנה או צריף בו לן שומר השדה. זוהי עיר הנתונה במצור על ידי עמים זרים (האשורים בימי מסע סנחריב). כך נאמר בפסוקים 7-8: "ארצכם שָׁמְמָה עָרֵיכֶם שָׁרְפוֹת אֲשֶׁר אֲדַמְתֶּם לְנַגְדְּכֶם זָרִים אֲכָלִים אֶתְּהוּ וְשָׁמְמָה כְּמֵהֶפְכֶת זָרִים. וְנֹתְרָה בַת צִיּוֹן כְּסִכָּה בְּכַרְם כְּמֵלוֹנָה בְּמִקְשָׁה כְּעִיר נְצוּרָה." לעומת זאת בישעיהו ב' דווקא כל העמים עולים לירושלים שהופכת למרכז העולמי החשוב ביותר: "וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נֶכֶן יִהְיֶה הַר בֵּית יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם."
- בישעיהו א מתוארת השפלות המוסרית של אנשי ירושלים: "אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרְיָה נְאֻמָּנָה מְלֹאֲתֵי מִשְׁפָּט צְדָק יֵלִין בָּהּ וְעֵתָה מְרֻצָּחִים." ירושלים הבוגדנית מדומה לזונה. חיים בתוכה רוצחים ואין בה עוד צדק. לעומת זאת בישעיהו ב' ירושלים הופכת לבירת הצדק העולמית ועמים רבים באים אליה כדי ללמוד את דרך הצדק: "וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלָה אֵל הַר יְהוָה אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַרְחֻתָיו."

ד. הטענה לפיה השלום יושג ללא כפייה יכולה להתבסס על שתי הראיות הבאות מישעיהו פרק ב' פסוק 3:

- "וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלָה אֵל הַר יְהוָה אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַרְחֻתָיו." כלומר היוזמה היא של העמים שבאים לירושלים ואף אחד לא כופה עליהם. הם עושים זאת מרצונם החופשי וכך מגיעים למצב של שלום זה עם זה.
- "כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבַר יְהוָה מִירוּשָׁלַם." כלומר התורה נובעת מירושלים ללא כפייה אלא יוצאת ממנה לכל העולם מבלי להפעיל מנגוני אכיפה כוחניים.

פתרון בגרות בהיסטוריה

פרק שני

4. חוק

א. ראייה שהמחוקק העמיד את צורכי הפרט במרכז היא שהוא מאפשר לאדם שהתארגן ועוד לא להתחתן לחזור לביתו מן הצבא ולא לצאת להלחם מתוך החשש שמא ימות ואיש אחד יתחתן עם ארוסתו המיועדת: "ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה".

ב. ראייה לכוונת המחוקק למנוע מלחמה: "כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום". כלומר קודם כל מציעים לעם היושב בעיר שלום ולקבל על עצמו את מלכות עם ישראל ולשלם לו מיסים ואם הוא מסכים אסור בכלל לתקוף אותו.

ראייה אחת לכוונת המחוקק לצמצם את ההרג היא שגם אם העיר מסרבת להצעת השלום ונלחמת אז יש היתר להרוג רק את הזכרים הבוגרים אך אין לפגוע בנשים ובטף שילקחו בשבי: "ואם לא תשלים עמך ועשיתה עמך מלחמה וצרת עליה ונתנה יהנה אליה בידך והפית את כל זכורה לפי חרב. רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז לך ואכלת את שלל איביך אשר נתן יהנה אליה לך".

5. חכמה

בקהלת פרק א פסוק 15 נאמר: "מענות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות" כלומר שאת מה שעוות וקולקל בלתי ניתן לתקן, ובנוסף יש בעולם אינספור חסרונות ועיוותים. דבר זה מסביר את האמירה של קהלת בפסוק 18: "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב". כלומר דווקא החכם שמוסיף דעת כועס וכואב יותר כי הוא זה שרואה את כל הפגמים והחסרונות שקיימים בעולם ואת חוסר היכולת לתקן אותם. מכאן שהחכמה איננה מובילה לאושר אלא בדיוק להיפך, לכעס ולסבל ולמכאובי לב.

פתרון בגרות בהיסטוריה

6. נביאי אמת ושקר

- א. בפסוק 20 מוצגים שני סוגים של נביאי שקר: " הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי את אשר לא צייתיו לדבר, ואשר ידבר בשם אלהים אחרים". הנביא שהוא בוודאות נביא שקר הוא מי שמדבר בשם אלוהים אחרים. זאת כיוון שמי שכן מדבר בשמו של ה' ומנבא נבואה צריך לקחת זמן כדי לבדוק האם נבואתו מתממשת או לא ורק אז ניתן לדעת בוודאות אם הוא נביא שקר או נביא אמת.
- ב. בירמיהו כ"ג 29 נאמר: "הלוא כה דברי כאש נאם יהוה וכפטיש יפצץ סלע". על פי הבחנה זו קשה לדעת מיהו נביא שקר כי נאמר כאן ששמיעת נבואת אמת היא חווייה עוצמתית כמו האש וכמו מכת הפטיש אדירה השוברת סלע, אך החווייה היא עניין אישי וסובייקטיבי. בשביל אחד היא מאד עוצמתית ובשביל אחר פחות.

7. תגובות על החורבן ושיבת ציון

- א. ראה מן הכתוב המלמדת שהמספר רואה בהצהרת כורש אירוע שיזם ה': המספר אומר בפסוק 1: "ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר יהוה מפי ירמיה העיר יהוה את רוח כרש מלך פרס ויעבר קול בכל מלכותו וגם במקתב לאמר" כלומר ההצהרה היא דרכו של ה' לממש את הנבואה שנתנתה לירמיהו לפיה כאשר יעברו 70 שנים מעליית בבל לשלטון כאימפריה עולמית היא תפול ואז גולי יהודה יוחזרו לארצם. לכן ה' הוא שהעיר את רוחו של המלך כורש להצהיר את הצהרתו.
- ב. ראה אחת מן הכתוב המלמדת שגם כורש רואה בהצהרה אירוע שיזם ה': "כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי יהוה אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה". כלומר על פי כורש ה' הוא שפנה לכורש, נגלה אליו, וציווה אותו להחזיר את גולי ממלכת יהודה לארצם בכדי שיבנו את מקדשו. לכן מנקודת ראייתו של כורש הוא מצהיר את הצהרתו על פי ציווי ה' שיזם את המהלך.

פתרון בגרות בהיסטוריה

פרק שלישי

9. איכה ה'

בפסוק 7 נאמר: "אַבְתִּינוּ חֲטָאוּ וְאִנּוּם וְאָנַחְנוּ עֲוֹנֹתֵיהֶם סָבְלוּנוּ"

ניתן לראות כאן ביקורת מרומזת על ה' שמעניש אותנו בגמול לדורות על חטאים שעשו אבותינו. אלו חטאים שאין לנו אחריות עליהם. הם עשו אותם וכבר מתו אך אנחנו בהווה סובלים מכך באופן בלתי מוצדק.

בפסוק 20 נאמר: "לְמָה לְנֶצַח תִּשְׁכַּחֲנוּ תַעֲזָבֵנוּ לְאַרְךָ יָמִים"

ניתן לראות כאן ביקורת מרומזת על ה' שכביכול שוכח את עמו ומתכחש להם וכאילו כבר לא זוכר שבחר בהם. הביקורת היא על כך שמדובר במצב ארוך כמו נצח למשך שנים רבות. הגלות היא כל-כך ארוכה ואנו מבקרים את ה' על כך שאיננו סולח ומתרצה לאחר שחלף זמן כה רב מאז החורבן.

פרק רביעי- קטע לניתוח ולהבנה (אנסיין)

10. א. הנביא יונה נשלח לעיר נינוה הגדולה (שהייתה בירת ממלכת אשור) כדי להחזיר אותם בתשובה מחטאיהם. כך אומר ה' ליונה בפסוק 2: "קוּם לֶךְ אֶל נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וְקֵרָא עֲלֵיהָ כִּי עָלְתָה רָעָתָם לִפְנֵי."

ב. התגובה של יונה על השליחות הייתה שהוא ניסה להימנע מביצוע השליחות, בכך שהוא ניסה לברוח לתרשיש מה' ומציוויו באמצעות הפלגה באוניה ששטה מיפו לתרשיש: "וַיֵּקֶם יוֹנָה לָבֶרֶם תִּרְשִׁישָׁה מִלְּפָנֵי יְהוָה וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצָא אֲנִיָּה בָּאָה תִרְשִׁישׁ וַיִּתֵּן שְׂכָרָה וַיֵּרֶד בָּהּ לְבֹא עִמָּהֶם תִּרְשִׁישָׁה מִלְּפָנֵי יְהוָה."

קידום
לך תצטיין

פסיכומטרי בגרות מבחן אמ"ר

פתרון בגרות בהיסטוריה

11. א. לעיתים האדם בורח מבעיותיו באמצעות השינה. ניתן לראות זאת בפסוק 5 שכאשר החלה סערה וכל המלחים ניסו להציל את הספינה יונה דווקא הלך לישון: "וַיֹּנֶה יָרֵד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיֵּרָדָם."

ב. הביקורת על יונה מובאת מפיו של רב החובל בפסוק 6 שנוזף ביונה על שבחר לישון. הוא אומר ליונה שעליו דווקא להתעורר ולהתפלל אל ה' כי כך אולי הם יינצלו מן הסערה: "וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחֲבֵל וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ אוֹלֵי יִתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא נֹאבֵד."

12. א. לפי תפיסת האלוהות המקומית שמייחס זקוביץ' ליונה, ניתן להסביר שיונה עלה על אונייה השטה לתרשיש כי יונה חשב שאם יצא מארץ ישראל בה שולט ה', ויתרחק לארץ רחוקה כמו תרשיש שבה ה' לא שולט, ה' לא יוכל להכריח אותו לעשות שליחות נבואית שיונה לא רצה לעשות.

ב. דברי יונה בפסוק ט': "עֲבְרִי אֲנֹכִי וְאֵת יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַיָּם וְאֶת הַיַּבֶּשֶׁה." מערערים על תפיסת האלוהות המקומית כי יונה דווקא מדגיש בדבריו שה' עשה את הים והיבשה בכל העולם, לכן הוא גם קורא לו אלוהי השמים. זוהי תפיסת אלוהות אוניברסלית הסותרת את ההנחה שיונה אחז בתפיסת אלוהות מקומית.

13. ראיות לכך שהמלחים התלבטו לפני שהשליכו את יונה לים:

- גם אחרי שיונה אומר להם שהוא אשם בסערה ושזרקו אותו לים הם קודם מנסים בכל כוחם לחתור לחוף: "וַיִּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיַּבֶּשֶׁה וְלֹא יָכְלוּ כִּי הָיָם הוֹלֵךְ וְסֵעַר עֲלֵיהֶם." זאת כדי שלא יצטרכו לזרוק את יונה לים.
- לאחר מכן המלחים מנסים להתפלל: "וַיִּקְרְאוּ אֶל יְהוָה וַיֹּאמְרוּ אָנָּה יְהוָה אֵל נָא נֹאבְדָה בְּנַפְשׁ הָאִישׁ הַזֶּה וְאַל תִּתֵּן עָלֵינוּ דָם נָקִיא." ניכר מדבריהם שהם ממש לא רוצים להיות אשמים בהשלכת אדם למותו בים.